

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(Україна)

Варненський вільний університет Чорноризця Храбра (Болгарія)
Гентський університет (Бельгія)

Сучавський університет ім. Стефана чел Маре (Румунія)

Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна (Україна)

Київський національний університет будівництва і архітектури (Україна)

Сумський державний університет (Україна)

Сумський національний аграрний університет (Україна)

Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)

Державна установа

«Інститут економіки та прогнозування НАН України» (Україна)

Державна установа

«Інститут демографії та проблем якості життя НАН України» (Україна)

Державна податкова інспекція у м. Полтава Головного управління Державної
податкової служби у Полтавській області (Україна)

Полтавське територіальне відділення Всеукраїнської професійної громадської
організації «Спілка аудиторів України» (Україна)

Торгово-промислова палата України (Україна)

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА



ЗБІРНИК

II Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції
«СТАЛИЙ РОЗВИТОК: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В
УМОВАХ СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ»



With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

06 червня 2024 року

ПОЛТАВА

МУЗЕЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Україна постала на карті Європи як багатонаціональна держава, населена різними народностями, багата своєю історичною спадщиною. Окрім українців, нашу країну населяють інші народи, які мають свою історичну та культурну спадщину. В окремих його куточках зберігаються та відроджуються унікальні самобутні традиції жителів того чи іншого краю. Тому в різних регіонах України існують окремі музейні заклади різного профілю та культурного спрямування, які популяризують історію, культуру, побут і мистецькі особливості цього краю.

В умовах війни та неминучого тривалого чи короткочасного беззаконня музейному середовищу довелося, окрім державного пограбування, зіткнутися із загальним пограбуванням – «піратським розбоєм». Під час Другої світової війни, якщо такі грабунки здійснювалися найвищими державними керівниками, то всі вищі воєначальники вивозили музейні скарби з Німеччини вагонами, майже на «законних» підставах.

Ще однією загрозою є фізичне знищення музеїв у результаті свідомих чи несвідомих військових дій. Прикладом свідомого знищення, яке є одним із елементів процесу позбавлення українського народу його самобутності, історичної пам'яті та історичної спадщини, є повне знищення україномовної літератури, україномовних бібліотечних фондів, українського іконопису, загалом усе, що творить українську ідентичність – пам'ятні імена, топові слова, інституції тощо.

Слід також зазначити, що українські ЗМІ досить активно пишуть про проблему втрати культурної спадщини. Через дописи та коментарі у соцмережах це питання обговорює не лише експертна спільнота, а й пересічні громадяни, які переживають втрату музею як особисту трагедію. Нарешті стало зрозуміло, що музей – це не просто будівля, не просто абстрактна «культурна спадщина», це серце того, хто ми є. Війна та втрати зміцнили розуміння музеїв як дуже важливого для суспільства загалом і кожного з нас [1].

Робота музейних закладів спрямована на оновлення концепції експозицій та їх адаптацію до потреб сучасних відвідувачів. Це знайшло відображення у створенні експозиції, яка висвітлює події російсько-української війни. Прикладом такої виставки є «Війна за незалежність України 2022», підготовлена Національним військово-історичним музеєм України. Його урочисте відкриття відбулося 16 березня 2023 року в рамках угоди про співпрацю між факультетом історії, політології та національної безпеки Волинського національного університету імені Лисі Українки та Національним військово-історичним музеєм України (м. Київ). [3].

На початку бойових дій деякі музеї закрили свої постійні експозиції, вони не зможуть відновити ці виставки до закінчення воєнного стану. Зібрані предмети переміщують у безпечні місця та бомбосховища, це частина роботи музею.

Список використаних джерел

1. Українські музеї після 24.02.22: сила і вразливість «культурного фронту» <https://zbruc.eu/node/115415>
2. Музейна діяльність під час війни. https://lb.ua/blog/taras_vozniak/587456_muzeyna_diyalnist_pid_chas_viyuni.html
3. Актуальні питання музеєзнавства, пам'яткознавства: тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Мукачево: РВВ МДУ, 2023.- 64 с.